

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . . 5 K — f.
Negyed évre . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

Hirdetések:

= Megállapodás szerint. =

Nyiltér soronként 1 K.

Kéziratokat

nem küldünk vissza

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Mult, jelen, jövő.

December 19-ikéig ismét a bizonytalanság kétségei között lebeg Magyarország. A képviselőket a király újra szabadságolta, hogy azalatt a bécsi politika puhitgathassa a nyakas vezéreket. A sokszoros elnapolásra az ország azzal felel, hogy mindig jobban tömörül s a hályog most már végleg lehulik a szemekről. Harmincnyolc esztendő után megtudjuk, hogy a kiegyezésnek nem az volt az értelme, mint amely értelemben a nemzettel elfogadtatták. Mi a paritás alapján állottunk, de Bécsben ezt a paritást úgy magyarázzák, mint az almát osztó gyermek: igazságosan felelek, de az enyém a nagyobbik fele.

A mi közéletünk tele van alkotmányjogilag érthetetlen jelenségekkel, amelyek mind a nem tisztázott fogalmaknak, a szembekötödsdi játéknak következményei. A kiegyezési tárgyalások történetére a mai küzdelem vet csak igazán világot. Hiányzott azokból az őszinteség. Bécsben a magyarok nyugalma és hűségét akarták biztosítani; a magyar államférfiak az abszolútizmus ellen fegyvert akartak szerezni, de mindkét fél arra gondolt, hogy a kiegyezést csak a szükség diktálja, nem a király és a nemzet közti egyetértés. Bécsben azonban nem felejtették el 1848. április 11-ikét, amikor a szentesített magyar törvények ellen már készen volt az utasítás a horvát bánhoz s az 1867-iki kiegyezést is úgy értelmezték, úgy alkották, hogy a magyarok csak addig alkotmányoskodhatnak, amíg a játék nem kényelmetlen.

A magyar politikának 1867 óta tulajdonképpen mindig elég volt a jogfentartás s ezért a legerősebb alkotmányjogi összeütközéseket is formulákkal, deklarációkkal és nem intézmények létesítésével, vagy nemzeti irányban való fejlesztésével intézték el.

Kormányaink kénytelenek voltak megelégedni azzal a szűkre szabott belügyi és

közgazdasági térrel, amelyet tevékenységüknek a fejedelmi akarat és a bécsi politika, vagy osztrák érdekek, vagy az összbiriodalmi eszme szempontjából kijelölt. Egy s más téren haladtunk előre. A kormányok teljes erővel dolgoztak olyan reformokon, amelyeknek nem állta útját a bécsi parancsszó. A mézes madzag a szánkban volt folytonosan. De államiságunk teljes kifejlesztése, nemzeti önállóságunk megszilárdítása, gazdasági érdekeink biztosítása felé csak úgy haladhattunk, mint a teherrel megrakott szekér kötött kerékkel, meredek hegyi uton.

A magyar közéletből hiányzott az egészséges radikalizmus, hiányzott az őszinteség. Azok az államférfiak, akik beleláltak a kohóba, amelyben a magyarok sebeire orvosságot kotyvasztottak, opportunisták voltak. Meglehet, hogy teljes jóakarattal és hazafias meggyőződéssel dolgoztak mindig azon, hogy végleg eltemessék a gravámen politikát s kikerüljék az összeütközéseket, mert a nemzetet féltették ennek következményeitől. De ez a politika, amelynek hatalmas többsége volt Magyarországon, mérges kelevényt támasztott, amelyet nem lehet banyavirággal meggyógyítani.

Az évtizedeken keresztül lekött, a közélet mezejéről félretolt energia felszabadult; a megalkuvás szelleme meghátrált a radikális nemzeti irány előtt, a ma története pedig megcáfolja négy évtized jóhiszeműségét; csaldóssá változtatja ősi alkotmányunk sérthetlenségébe vetett hitet; lerombolja a nemzetileg egységes, politikailag teljesen független, gazdaságilag hatalmas magyar állam kiépítéséhez fűzött reményt s önvádat szül a szíveinkben azért, hogy hőseink sírdombjai felett feledést és bocsánatot fogadtunk s örömtüzeket gyújtottunk. A ma története bizonyítja, hogy hazugságokból táplálkoztunk; az alkotmányos élet fényében csillogtatott visszavonás parancsolt s erőink le vannak kötve, karjaink meg vannak bénítva és évszázadok küzdelmei

után csak odáig értünk, hogy a parancsónak más a formája, de nem változott a tartalma.

A szókimondástól és őszinteségtől való félelem beleette magát a közéletbe épügy, mint a személyeskedés, a gyanúsítás. Egyik oldalon a feltétlen megalkuvás, a másik oldalon a feltétlen ellentmondás küzdött egymással. A közéletet most keressük s a képviselőház — Andrassy Gyula határozati javaslatának elfogadásával — meg is találta. A méltóságos főrendek azonban az őszinteséget még mindig csak milligrammokkal mérik s illatos olajjal kengetik a mumiát.

Mária Terézia korában fáradhatatlan buzgalommal folyt főuraink elnémetesítése. A második generáció már leborotvtálta a bajuszát és hajporos parókát viselt a magyar mentéhez; a következő a mentét is levette s teljesen az udvar befolyása alá került. Nyelvét elfeledte s magyarországi birtokainak dus jövődelmét Bécsben költötte el. A legjobb esetben nemzetközi vándor lett, aki a hazájának legalább nem ártott közvetlenül.

De megjött az apostol: gróf Széchenyi István, aki bebizonyította azt, hogy a hálátlanság nem dicsőség. És főuraink visszafelé is megcsinálták az utat: újra magyarok lettek. Lelkesedéssel, hazafias örömmel láthatjuk, hogy a nemzeti ügy lelkes harcosai lesznek, akik nem az udvar fényében s a kegy megalázó leereszkedésében keresik a dicsőséget; nem a reakció engedelmes szolgái, hanem a népjogok előharcosai. És mikor hozsánázunk, hogy a születési arisztokráciát visszahódította a nemzet, szomorkodunk kell afelett, hogy a szellemi arisztokráciát meghódítja magá az udvari kegy. Költők és tudósok mézbe mártott szavakkal állnak szembe a magyar arisztokrácia kuruckodásának, amelyet bankárok, jeles közgazdák és nagynevű indigénák, nagybirtoku főnemesek és nagy-rangu udvari méltóságok segítségével törnek meg. A költő nem szabadságdalokat énekel,

A radio-activ

Schmidthauer-féle =

Igmándi

keserűviz, reggel fél pohárral használva

mód meglepően gyors és sikeres helyettesítője. **Az első magyar ásványviz, amelyben RADIUM fedezettett fel. Gyógyereje rendkívüli.** — Kapható kis és nagy üvegekben.

Főszétküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban.

Mal számunk 10 oldal.

minőség
db 1000 db
f K f

50

25

25

30

30

25

30

30

30

40

regy-

licht név-
részekről.
György
bebizo-
hely káros

sóbb!

nt ama
hetünk,
si mód
a leg-
gyrészt

a tudós nem az emberi szabadság eszméjét hirdeti, a nagy közgazda nem azt bizonyítja tudásának nagy hatalmával, hogy gazdagság és jólét csak független országban lakik: hanem szavaznak szép rendre, ahogyan a nagy józanság követeli s ahogyan az Isten kegyelméből való császár szolgálai, az isteni kegyelem parányi részének boldog birtokosai parancsolják.

Pártosak voltunk, azok is maradunk, míg a történelem be nem csapja a népek temetőjében részünkre megásott kripta zárkóját, amelyre odairja az építáfumot: Meghalt fekete sárgaságban.

De addig még sokat viaskodik a Turul madár a kétfejű sassal. Mert Magyarországot csak részenként lehet meghódítani. A képviselőházat elnapolták, a főrendiház aggodalmaiban sok a szentelt víz; de van nekünk még hatvanhárom várunk: hatvanhárom vármegye. Kipróbált öreg sáncok, jó kuruc fészkek. Ha az országgyűlés nem beszélhet, majd izengetnek Bécsbe a vármegyék. A spanyol etikett ugyan nagy hatalom és a nem udvarképes táblabírákat nem bocsátja be a »Justitia reguorum fundamentum« hatalmas kapuján, de a hang mégis csak elhallatszik legalább az előszobákig, ahol Ófelsége tanácsosai doppelreihenben állanak, várván Szmólen Tóniék behívó szavait.

A tanácsos urak talán megmondják a királynak, hogy a magyarok szíve tele van keserőséggel s a vármegyék komolyan fogják fel a magyar alkotmány védelmét.

Karácsonyig csak a vármegyék beszélnek, akkor következik a nép. Mert nem valószínű, hogy az országgyűlést szóhoz engedjék jutni, hanem a képviselőket haza küldik új mandátumért.

Jó lesz megacélozni a szíveket, mert elkövetkezik a kisértések kora.

A régi mese.

I.

A fürdőbe új vendég érkezett. Egy hatalmas, széles vállu, gyönyörű asszony, ama feltűnő asszonyok fajtájából, akik különös gondolatokat ébresztenek a férfiakban. Puha járása, mozdulatai, amelyek olyanok voltak, mint a tigrisé, villámló szemei azonnal rabul ejtették a férfiak szívét s megérkezése után rövid fél óra múlva nem volt a fürdő tájkán ember, aki ne azon a kérdésen tündökölt volna:

Ki ez a pompás nő?

Nekiestek a kurlistának és csakugyan az aznap érkezett két-háromszáz vendég közül szerencsésen ki is böngésztek a következőket:

Mme Subotics kisleányával és szolgálószemélyzetével Moszkvából, lakik az Aphrodite villában.

— Teringettét, tehát orosz! — állapította meg magában lelkendezve de Jeanville vicomte, a fiatal francia diplomata. Illik megismerkednem vele. A francia orosz barátság csak erősebb lesz ezzel az új kötelékkel.

Délután a zenepavillon előtti sétányon egyre ott labatlanzkodott az asszony körül. Mikor a zenekar egy orosz indulót játszott, zajosan feltűnést keltve tapsolt, azután a már nem szokatlan módhoz fordult, hogy erős barátságot kezdett az asszony kislányával. Titokban bonbonokat esusztatott a kislány kezébe, néha virá-

A hadsereg.

Általánosan ismert dolog, hogy a katonák legkevésbé türik a bírálatot. Azt tartják, hogy a hadsereget, annak intézményeit és szokásait bírálati helytelen dolog, mert ez árt a hadsereg egységes szellemének, a fegyelemnek és sok minden egyébnek, amit a profán nép copfnak is nevez.

A hadsereg dolgainak fessegetését zokon veszi maga a Király. Az udvari felfogás határozott szentségtörésnek tekinti, ha a sajtó a hadsereggel foglalkozik. A magántulajdon elleni merénylet, ha a nyilvánosság beleavatkozik a kaszárnyák titkaiba. Mert az osztrák nézet szerint a haderő nem állami közintézmény, hanem a monarchia tulajdona, ágyustól, fegyverestől, emberestől együtt.

Nem csoda, ha a generálisok ezt a nézetet magukévá tették s irtóznak a nyilvánosságtól és gyűlölnék minden újságíró. Ugy nevelték őket. De másrészt az is igaz, hogy a hadsereg dolgait, még a szoroson vett katonai szakkérdésekben is, bizonyos maliciával tárgyalták. Mindenki bele szólt, akár értett hozzá akár nem. Díesőség számba ment a gyanúsítás és piszkolódás. El kell ismerünk, hogy a bírálatok jó része annyira illetéktelen és tudatlan volt, hogy méltán keltett felháborodást. De abban már sehogysem volt igazuk a katonai köröknek, hogy még a szakirodalmi bírálatot is helytelenítették, mert a bírálat szükségképpen a feljebbvalók intézkedéseit is bírálja, tehát tilos és elítélendő.

Érdekesen illusztrálja ezt a felfogást egy nem rég megjelent füzet, amely a hadseregről irt jegyzeteket tartalmaz. Szerzője huszonkét évig szolgált a hadseregben, tehát ért a dologhoz s nem vádolható elfogultsággal. Nézete az, hogy a hadsereg a nemzet által fentartott és fizetett intézmény, tehát bírálata teljesen jogosult, ellenben a hadseregben fenálló szokás: a bírálattól való félelem és tilalom, nem más mint a gyengeség jele.

A szerző szerint a kiegyezés értelme az, hogy közös a védelem, de nem közös a hadsereg. Nyelvkerés tekintetében teljesen modern álláspontot foglal el, amidőn azt mondja, hogy az egységes vezérlés és vezénylet nem követeli meg a nyelv egységét. Igazolja ezt a történelem, igazolja Mária Terézia kora, igazolja a honvédség a jelenben, amely háboruban egységesen operál a németül vezényelt csapatokkal.

Ilyen érdekes dolgokat fejteget a füzet, csak jegyzetszerűen dobva oda egy egy gondolatot. A katonai elzárkózottságot említve, azt mondja, hogy a hadseregnek csak egy laktanyája, egy gyakorlótere s egy kávéháza van s úgy él a nemzetben, mint idegen ellenség. Még az ünnepei is különállók, még az iskolai éveinek vége és kezdete is az uralkodó életeseeményeitől függnek

got s így már csak pillanatok kérdése volt, hogy elhatározó lépéssel odaálljon az asszony elé s finoman meghajtván magát, bemutatkozzék a következőképpen:

— De Jeanville vicomte, aki Franciaország hódolatát leteszi ime a legszebb orosz asszony lábaihoz.

Szóról-szóra így is történt. De Jeanville excelsiorral azokkal az illatos és könnyed bókkokkal, amelyeket a franciák a hajósok korából hagyományként őriztek meg s a pompás orosz asszony felkaegott:

— Vicomte ur! Önnek nem lehet ellentálni. A mai reunionon öné a második négyesem...

II.

De Jeanville vicomte a szép orosz asszony lovagja lett. Madame Suboticsról általában tudták, hogy oda haza, Moszkvában igen nagy befolyása van. Férje, aki posztószállítója volt a japáni harctérre indított orosz seregeknek s barátja a nagyhercegeknek, akik Subotics ur posztóit rendszerint nem is küldték a harctérre, hiszen úgy is ronggyá lötték volna a japán golyók — szóval a moszkvai posztógyáros igen nagyfontosságú személyiség volt Oroszországban.

A fiatal francia diplomata már azzal is finom érzéket árukt el, hogy egy igen nagyfontosságú személyiség feleségének udvarolt. Ezzel bejutott az orosz háboru pártba és a maga diplomáciai pályájának új szféráiba emelkedett.

s ha egy uralkodó december 10-én talál születni, ez esetben akkor lesz a tanév vége — ésszerű loyaltásból.

A zárkózottságot legjobban a katonai lelkészek fentartásával illusztrálja, amelyekre pedig békében semmi szükség sincs. A törvény szerint a polgári pap keresztel, a polgári anyakönyvvezető anyakönyvez; a külön katonai lelkész legfeljebb temethet a külön katonai temetőben. És ez a zárkózottsági parádé az adózó népek évente két millió koronájába kerül. Kérdi, mért ne végezhetnék a katonai hitélet ügyeit azon egyházmegye lelkészei, amelynek területén a katonaság állomásozik. Hasonlóképpen abszurdumnak és felesleges kiadásnak tartja a katonai építészeti osztályt és építészeti számvevőséget, amiknek a dolgát legalább is annyi szakértelemmel elvégezhetnék az államépítészeti hivatalok.

A hadsereg elleni antipatiáról szólva, arra a meggyőződésre jut, hogy az meg nem szűnik mindaddig, míg a honvédség nem egyesül a hadsereg magyar ezredeivel, amikor magyar lesz a vezénylet s magyar a tiszt kíséretét fogva magyig. A német nyelvet említvén, tanár korában szerzett tapasztalataival igazolja, hogy ma a hadseregben feltétlenül hátrány a magyarság, mert ha a német nyelvet valaki tökéletesen nem bírja, el van előle zárva a magasabb kiképzés útja. Sok nagyképességű ember törik így le, mert a magasabb szaktudományokat nem tanulhatja anyanyelvén; ellenben közepes tehetségek haldnának, mert német az anyanyelvük.

Az író a magyar zászló behozatala mellett van, de a kardbojtról, mint jelvényről, másképp nyilatkozik. Nevetségesnek tartja, hogy ez a katonai szempontból semmi értékkel nem bíró tárgy annyi kérdésben okoz galibát. Azt mondja, hogy ma már a modern hadsereg tűzértségénél és gyalogságánál a kardnak, mint harci eszköznek a jogosultsága is megszűnik s apránként a muzeumba kerül a többi szálfegyver: a buzogány, osákány, lándzsa mellé; — hát még a kardbojt? A lovasságnál elismeri a szíjkardbojt hasznát, amit a lovas kardjára akaszt; az aranykardbojt szerinte azonban már csak alig indokolható kiadásokkal járó haszontalan cifraság.

Az sem utolsó, amit a katonai zenekarokról mond a szerző. Előre bocsátja, hogy nagy tisztelje a zenének és maga is zeneértő, de nézete szerint a katonai zenekaroknak nincs létjogosultságuk; hasznuk sincs s száz zenekart negyven emberével számítva: már ez maga négyezer embert von el a fegyver alól, vagy a polgári foglalkozástól. Ehez hozzá kell számítani azt, hogy száz zenekar berendezési költsége 800.000 koronára, fentartása és ellátása pedig havi 400.000 koronára rug. Ezt az óriási összeget részben a tisztek fizetik havi díjaikból. Ez egy év alatt öt millió korona esinnadrattára egy oly országban,

Madame Subotics az Aphrodite villának első emeletén lakott. Huszonkét szoba volt az első emeleten s azt mind ez a pompás orosz nő lakta. De Jeanville minden délután vendége volt orosz barátnőjének. Öt óraker az estebéd előtt megjelent a szalónjában és várta, amíg a szép asszony a kis Darinkával, a nagyosontu kis orosz leánykával és az angol társalkodónőjével megjelenik s elfogadja karját, hogy az ebédlőbe vezesse.

III.

— Ej, ej, irigylésre méltó ember ön, vicomte! — mondotta a hórihorgas fölborzolt bajszu német gárdakapitány, aki a német császár gárdistái közül való volt, s civilruhában úgy festett, mintha kölesönkérte volna.

— Irigylésre méltó ember...

— Miért?

— Ilyen szép asszony barátja! Hogy csinálta?

A vicomte finoman mosolygott és elhárítólag intett a kezével. A német császár katonája folytatta:

— Az egész fürdő irigyli önt. Napoleon Josephine nem lehetett pompásabb asszony, mint Madame Subotics. Hiába, önök franciák értenek az ilyesmihez. Mi, németek nehézkesek vagyunk az olyan párbajhoz, ahol az asszony az ellenfél. Önök könnyű, sima, fűrge vitörrel harcognak, mi nehéz lovassági kardokkal...

A derék gárdakapitány komolyan el volt kese-

lál születni, — ésszerű
 onai lelkész-
 yekre pedig
 vény szerint
 anyakönyv-
 onai lelkész
 temetőben.
 ózó népek
 Kérde, mért
 ügyeit azon
 területén a
 abszurdum-
 a katonai
 nevétségét,
 zakértelem-
 hivatalok.
 lva, arra a
 nem szűnik
 egyesül a
 gyar lesz
 va nyugig.
 an szerzett
 adsergeben
 mert ha a
 m bírja, el
 utja. Sok
 e, mert a
 tanulhatja
 gek hala d-
 ala mellett
 l, máskép
 hogy ez a
 nem bíró
 azt mondja,
 izérségénél
 rei eszköz-
 pránkint a
 buzogány,
 kardbojt?
 hasznát,
 nykardbojt
 olható ki-
 nekarokról
 nagy tisz-
 de nézete
 éjtjogosult-
 t negyven
 négyezer
 a polgári
 ntáni azt,
 e 800.000
 i 400.000
 részben a
 év alatt öt
 országban,
 lának első
 olt az első
 z nő lakta.
 volt orosz
 előtt meg-
 zép asszony
 orosz leány-
 megjelenik
 vezesse.
 , vicomte!
 jszu német
 gárdistái
 y festett,
 csinálta?
 lhárftóltag
 nája foly-
 eon Jose-
 ny, mint
 k értenek
 vagyunk
 z ellenfél.
 arcolnak,
 volt kese-

amelyből ezerével vándorol ki a nép, mert nincs mit ennie.

Van ebben a könyvben sok egyéb dolog is mondva s nem mondhatja senki, hogy aki írta, az nem ért a dologhoz. A vezérkari tisztekről, akik egész életüket az irodákban töltik, ahelyett hogy a szolgálat érdekében a csapatnál dolgoznának, majd az altisztekről beszél. Nézete szerint az altiszt a harcban fontosabb elem, mint a tiszt, de azért az altiszti kérdés csak annyiban foglalkoztatja a hivatottakat, hogy az altisztnak nem szabad kesztyű nélkül járni. Igen kemény kritikában részesíti a nevelőintézeteket s némely ezüstevőszközös rendszert kapcsolatba hoz a későbbi eladósodás okaival. Általában merész kézzel boncolgatja a hitelügyeket, fölösleges ruházati túlköltségeket, a rendszer elfajulásait s bőven szolgál tanácsokkal is, amelyeket huszonkét évi tapasztalat diktál s amiket a hadsereg vezető körei természetesen nem fognak elolvasni azon egyszerű okból, mert a magyar hadsereg vezetősége nem tud magyarul.

Kézirat érkezett.

(H. E.) A souverain magyar állam képviselőibe belefójtották megint a szót. Elnapolták a házat. Álljunk meg egy percre ennél a rendszeres kéziratozásnál. Mikor a Fejérváry kabinet kormányra jutott, természetes, hogy fel voltak izgatva a kedélyek. Az ilyen izgatott hangulat lecsillapítására a magyar miniszterelnököknek egy nagyon jó és célravezető eszköz állt rendelkezésére. Katonás könnyedséggel csak belenyúlt a lábujja zsebébe és egy cédulát húzott ki onnan. Azután pedig avisálta, hogy királyi kézirat érkezett. Mi volt a tartalma? Elnapolás. Szeptember 15-én újból összejöttek, de megint puskaporos volt a hangulat. Hát hogy ez a rebellis náció még folyton zajong? Igen! Hát mire való a legfelsőbb királyi kézirat? A magyar miniszterelnök erre a lábujj másik zsebéből veszi elő azt a bizonyos cédulát. Az volt a királyi kézirat és mint ilyen természetes, hogy más tartalma nem lehet, mint elnapolás.

Hogy miért napolta el?
 Hát hogy ne legyenek vízióink magyar vezényszóráról, ne ábrándozzunk külügyi paritásról, ne érzelgünk magyar zászlóról és cimerről és hogy hallgassunk a belügyi reformokról is. És el lesz napolva mindaddig, míg meg nem szavazzuk az újonekat, adókat, delagációkat és a bennünket szípolozó kereskedelmi szerződéseket. Ha lehetett eddig, mért ne lehetne most is ezen az alapon „nemzeti” kormányt alakítani.

De mivel az a folytonos lábujja nyulakálás redve a kis francia diplomata sikere miatt. Vele soha még nem esett meg ilyen szerenese.

IV.

A vicomte nagyokat sóhajtott az ebédnél. Szórakozottan kanalazta a ráklevest és úgy lezsegte a fejét, mint egy komor bika.

— Mi baja? — kérdezte madame Suboties a kis franciától. — Miért sóhajtsz akkorákat, hogy majd lefúj bennünket az asztal mellől.

A diplomata elvesztette a fejét, őszintén kipakkolt.

— Nézze, — mondta halk, keserű hangon az asszonynak — az egész világ irigyl engem a maga barátságáért. Ahogy itt egymás mellett ebédelünk, az irigység apró, zöld lángjai lobognak a férfiak szemében. Nézzen csak körül. Nincs igazam?

Az asszony felkacagott:

— Aztán csak örvendjen neki.

— Örvendjek? Minek? Megszégyent ez az irigykedés. Fürdöm egy olyan dicsőség fényében, amelyben nincs részem. Én éppen olyan távol állok magától, mint ezek itt körülöttem. Barátja vagyok magának? Hiszen tudja, hogy asszony és férfi közt nincs barátság s az emberek, mikor a maga barátjának mondanak engem, mást gondolnak alatta. Vagy megvalósíthatom az emberek gondolatát, vagy üzzön el inkább magától.

Az asszony újra nevetett s csak ennyit felelt;

— Maga gyerek!

kezdett volna már unalmas lenni, hát most október 10-én egy kis változást csináltak.

A kis cédulát csak egy hordárral küldték fel. Most aztán tág tere nyílik a fantáziának, hogy december 19-én milyen alakban fog lepottyanni a kis levélke.

*

Az oroszok mozgolódnak, hogy ők is kapjanak valami kis alkotmányosdi játékot. Persze, hogy nem tetszik ez az atyuskának és így a melyik nagyon lármázik, annak leütik a fejét, ha valamivel esendesebb, akkor hűs üdülőhelyre küldik — Szibériába. A többiek aztán kapnak egy olyan nesze semmi fogd meg jól alkotmányt. Ugy hívják: duma.

Ezt a dumát az atyuska hívja össze és bocsátja el nagy kegyesen. Természetesen akkor, a mikor neki tetszik. Elnapolja kétszer, elnapolhatja mindenkorra.

Mi ezt megmosolyogtuk. És mosolygásunk közben nem látjuk a magyar dumát.

Mi történt most megint? Elnapolták a házat! Mire összejönnek megint, az ügyvivők feje megint előhuzza, változatosság kedvéért a nadrágja zsebéből azt a bizonyos cédulát, a melynek tartalma elnapolás és a mely cédulának az az érdekessége, hogy mindig érkezik.

Pedig dehogy érkezik. Csendesesen és jól őrizve pihen a miniszterelnök belső zsebében, hogy a mikor közeleg a nagy nap, előkerüljön a nadrág vagy mellény zsebbe, hogy azt onnan elővéve, hódolatteljes hangon jelentse:

— Jelentem a t. Háznak, hogy királyi kézirat érkezett.

És a ház megint elnapoltatik...

E kis cédulák már nem csak, hogy a munkálkodásnak megakasztói, mert hisz mily sok munka vár megoldásra, — hanem egyenes lekiécsinylői és semmibe vevői a magyar közjognak. Ha ez a praecedens még egy párszor megismétlődik, irónia lesz ez a szó, hogy népképviselői parlament. A mint hogy különben már is az. Mert ez nem magyar országgyűlés, hanem magyar duma.

Egy hatalmas és biztos alapu alkotmányrevízió kell, mely biztosítsa örökre a nemzeti haladást. Mit ér az, ha valakinek meggyógyítottuk a szemét, hogy lásson, ha azután meg rajja hagyjuk a kötelekeket, hogy csak ne lásson? Le azokkal a kötelekekkel az alkotmány szeméről!

A mivel tartozunk edes hazánknak a legkisebb az, hogy elkeseredik a szívünk — de azért esüggedés nélkül. — Igazságos uton járunk.

De hogy mi lesz a legközelebbi jövő? Azt a jó Isten tudja.

Ez a kis villanás csak következménye annak a haragos dőrejknek, a mit az 5 pontos cédula okozott.

A diplomata észhez tért. Visszanyerte sima, könnyed modorát és szintén nevetve mondta:

— Igaza lehet. Talán így a jobb. Apropos, ki az az öreg bácsi, akivel mindennap találkozom a szalonjában? Ő rendszerint távozik, amikor én érkezem... Egymás mellett haladunk el.

— A jogügyi tanácsadóm. Igen jóra való öreg ur. És a szép asszony semmit mondanak nézett a levegőbe.

V.

Madame Suboties a kis lányával, társalkodónőjével és szolgaszemélyzetével elutazott. Ott hagyta a huszonkét szobát, a kurát, vicomte-ot, mindent.

De Jeanville kikísérte a pályaudvarra. Nagyon meg volt hatva.

Mikor visszasétált a pályaudvarról, egy ember haladt utána vidáman fütörészve. A szép asszony jogügyi tanácsadója volt. A jogügyi tanácsadó szintén ott volt a bucsuzásnál s most öreges közlékenységgel fordult a vicomtehez:

— Ladix államtanácsos vagyok!

— Madame Suboties jogügyi tanácsadója, nemde?

Az öreg ur nevetett:

— Dehogy!

— Hogyan?

— Ladix államtanácsos vagyok, amint mondani szerencsém volt. Sohse voltam a Suboties asszony jogügyi tanácsadója.

Mint a lidérefény nyomja a hazafias lelkeket, míg körülöttünk setétség mindenfelé, bizonytalan vak feketeség...

Vármegyei élet.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága október havi ülését 11-ikén tartotta Csertán Károly alispán elnöklete alatt.

Az alispán jelentette a bizottságnak, hogy szeptemberben a közegészségügyi viszonyok elég kedvezők voltak. A közbiztonságot csak apróbb bűnesetek zavarták. Tüzeset volt 23, amelyek 64.588 K kárt okoztak; ebből biztosítás folytán megtérült 54.101 K; biztosítatlanul maradt kár 10.387 K.

A szeptember 26-és 27-én dühöngött viharok és jégeső a szőlőkben, épületekben sok kárt tettek; sok helyen a réteket és legelőket beiszapolták s a vetéseket megrongálták.

A szüretet az egész vármegyében megkezdték; a termés minősége jó.

A megölhetési viszonyok elég kedvezők, amennyiben a nép a gazdasági év elég jó hozamát most értékesíti.

A pénzügyi adminisztráció a vármegye határozatainak megfelelően folyik.

A t. főorvos jelentette, hogy szeptember hónap kétharmad részében az időjárás derült, száraz és meleg volt, utolsó harmadában azonban esős, hűvös időjárás uralkodott.

A felnőttek és gyermekek közegészségügyi viszonyai az előbbi hónapokhoz képest rosszabbodtak, amennyiben a heveny gyomor és bélhurut eseteinek szaporodása mellett a fertőző hasihagy-máz, vörheny és diptheritis eseteinek száma megkétszereződött.

Fertőző bántalmak közül előfordult: ronesoló toroklob 34, typhus 57, kanyaró 15, vörheny 58, hőkhurut 14, gyermekági láz 2, fültömírgylob 1, vérhas 5 esetben.

Rendőri boncolás 1 esetben teljesített; hullaszemle volt 7, súlyos sértést bejelentetett 16.

Szeptemberben a vármegye területén hat ember lett öngyilkos. Babatics Andor 75 éves ebergényi lakos, Sötét János 19 éves gyulakeszi lakos és Horváth József 34 éves zalaszentmihályi lakos felakasztották magukat; Horváth Károly 21 éves kispátii lakos agyonlőtte magát; Harez József 68 éves kiskomáromi lakos kutba ugrott; Kiss Mihály 78 éves rózsásszegi lakos villótt ivott.

Véletlen szerencsétlenség folytán meghaltak: Horváth György 49 éves komárvárosi lakos, akit fa ütött agyon és Bernát János 71 éves kallosi lakos, aki vízbe fult.

Hét éven aluli korban elhalt gyermekek közül orvosi gyógykezelésben nem részesült 47.

— Hát?

— Csupán a barátja.

— Ah! Ah!

A diplomata huncutul nevetett.

— Mint én? — gondolta magában.

Az államtanácsos valahogy leolvashatta róla ezt a gondolatot, mert némi gunnyal mondta:

— Nem úgy, fiatal barátom! Én csakugyan a barátja voltam a szép asszonynak. S miután férfi és asszony között a szó szoros értelmében vett barátság nincs, tehát elképzelheti a többit...

A kis vicomte megayult arccal hallgatta az államtanácsost. Az öreg kissé elkomolyodva folytatta:

— Így volt. Imeri az aesopusi mesét, a nyul és a csiga históriáját?...

Nos hát én voltam a csiga... Hamarabb értem célt. Ez az élet! Fejtetőre állítja a valószínűségeket. Az az asszony szeretőm volt.

A vicomte bambán bámult az államtanácsosra.

Hogy lehetséges ez?

Az államtanácsos atyai hangon mondta:

— A fiatalságé az illúzió, a káprázat, az öregségé a matematika. Az okos asszony jobban becsüli meg mindig az öreg, de hű gavallért, mint a fiatal, de csélesap lovagot. Egyébként ne busuljon. A francia-orosz szövetség mit sem veszített ezzel: én is francia vagyok...

Pakots József.

A vármegye területén van 25 letele, 372 dajkaságba adott, 822 elmebeteg és hülye, 768 siketnéma, vak és nyomorék, 1556 községre szorult és 1559 keresetképtelen árva.

Szeptember hónapban megvizsgáltattak a nagykanizsai és balatonfüredi gyógyszerárak; ellenőriztettek Tapolezán a vörheny elleni óvintézkedések, Balatonfüreden a fennálló egészségügyi törvények és rendeletek végrehajtása.

A t. főorvos a vármegye képviselőjében részt vett a budapesti alkohol ellenes kongressuson.

A kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy szeptember hónapban lépett életbe a kir. tanfelügyelőségek ügyrendje s a népoktatási törvények végrehajtása tárgyában kiadott miniszteri rendelet. Amennyiben a gyakorlatban szükségessé válnék a külső hatóságok egyöntetű eljárásának szabályozása, a kir. tanfelügyelő esetről-esetre jelentést fog tenni.

A miniszter engedélyezte a tapolezai polgári fiúiskola épületén szükségessé vált javításokat s a sümegi községi felső népiskolának polgári leányiskolává fejlesztéséhez két tanerő beállítását helyezte kilátásba.

Zalaszentkői község elfogadta a miniszter kikötéseit egy ott emelendő állami iskola járulmányaira vonatkozólag.

Több állami elemi iskolánál a fejlesztéshez szükséges tanerők ügyében a miniszter, fedezet hiányában, ez idén nem határozott, hanem a jövő évben új jelentést kíván.

Ugyancsak fedezet hiánya miatt nem engedélyezte egyes állami iskolák építéséhez kért költséget.

Kir. tanfelügyelő személyesen adta át Békefy Elek zalakoppányi közs. iskolai igazgató-tanítónak a földhitelezéssel fűszkolák kezelésért nyert jutalmat s jelen volt a muraközi tanítói járáskör évi közgyűlésén.

A kir. tanfelügyelőség, figyelemmel a szorgalmi idő kezdetére, az iskolák szellemi sikerének minél intenzívebb megfigyelhetése céljából, az új utasítás rendelkezéseinek szem előtt tartásával, október második felében kezdi meg általános iskolalátogatásait.

Végül jelentette a kir. tanfelügyelő, hogy a vármegye összes polgári fiúiskolájában, a esáktornyai kivételével, az ötödik és hatodik osztályokat, megfelelő számú növendékek hiánya miatt, be kellett szüntetni.

Allategészségügy. A törvényhatósági állatorvos jelentése szerint a haszonállatok egészségi viszonyai szeptember hónapban javultak; a ragadós betegségekkel fertőzött terület jóval kisebbedett, amennyiben a fertőzött községek száma 116-ról 88-ra csökkent. Ezen szám, amelyben az előző hónapról fennmaradt fertőzött községek is benfigyeltetnek, az egyes betegségek szerint a következőleg oszlik meg: lépfenével 7, veszettséggel 1, takonykórral 2, ragályos száj- és körömfájással 1, tenyészbénasággal 15, ivarszervi hólyagos kiütéssel 9, rühkórral 4, sertésorbáncsal 11 és sertésvészszel 38 község maradt fertőzve.

Egyéb betegségek közül a seroegő üszök lépett fel szokatlan hevességgel a sümegi járás területén, ahol egy bejött állományban rövid időközben 7 darab szarvasmarha hullott el.

Az állatvásárok forgalma a esáktornyai és alsólendvai járásokban, valamint Nagykanizsán élénk, egyebütt közepes volt; a vasúti állatforgalom az Ausztria részéről még mindig fennálló beviteli tilalom folytán általában lanya volt.

Pénzügy. A kir. pénzügyigazgató jelentése a közjövendelmek esökkenéséről számol be.

Egyenes adókban szeptember hó folyamán befizettek 12650 K 57 ft. A mult év szeptember havában befolyt egyenes adóban 493.091 K 42 f, tehát a bevétel 480.437 K 85 fillérrel esökcent. Ez ideig 1905 évben 1.849.987 K 18 fillérrel kevesebb egyenes adó folyt be, mint tavaly szeptember végéig.

Hadmentességi díjban befolyt szeptember hónapban 86 K; tavaly 11.102 K 12 f. A esökcentés 11.016 M 12 f. Az év első kilenc hónapjában 25.734 K 69 fillérrel kevesebb e címnél a bevétel.

Bélyeg és jogilletékben ez idei szept. hónapban 18.968 K 89 f, tavaly 95.076 K 95 f folyt be, tehát kevesebb 76.108 K 06 fillérrel. 1904 január-szeptember hónapok alatt bevettek 683.183 K 44 ft, 1905. év hasonló időszakában pedig 329.024 K 53 ft; tehát 354.158 K 91 fillérrel kevesebbet.

Illetékegyenértékben befizettek 153 K 21 ft, tavaly szeptemberben 1029 K 16 ft; 1904. év

első kilenc hónapjában 28364 K 21 ft, 1905. évben pedig 14078 K 66 ft. A bevétel 14.285 K 55 fillérrel esökcent.

Fogyasztási és italadókban befolyt szeptemberben 158.833 K 43 f, tavaly ugyanezen hónapban 182.059 K 43 f; 1904 január-szeptember hónapjaiban 1.493.619 K 80 f, 1905. év hasonló időszakában pedig 1.358.468 K 65 f; tehát a bevétel esökcent szeptember hónapban 23226 koronával, az év első kilenc hónapjában pedig 735.151 K 19 fillérrel.

Italmérési illetékben szeptember hóban befolyt 4777 K 88, 1904. év szeptember havában 2283 K 74 f; 1904. év kilenc hónapja alatt 67.917 K 45 f, 1905. év hasonló időszakában 47752 K 99 f; a bevétel tehát 20.164 K 46 fillérrel esökcent.

Dohányjövendékben szeptember hóban 210.959 K 30 f, 1905 január-szeptemberben 1872.951 K 06 f folyt be. E címnél a bevétel 29063 K 86 fillérrel emelkedett.

Sójövendékben szeptemberben 10.941 K 02 ft, az egész évben 89.535 K 53 ft vettek be. A bevétel a tavalyihoz képest 55489 K 30 fillérrel esökcent.

Leirtak szeptemberben 27641 K 50 f egyenes adót és 890 K 40 f hadmentességi díjat.

Fizetési halasztás 2, ideiglenes házadómentesség 35 esetben engedélyeztetett.

Zalavármegye közigazdasági állapotáról az 1905. évi szeptember havában.

Az időjárás a mult hónap első felében általában kedvező volt a gazdasági munkálatokra nézve, ellenben a hónap második fele szeles, viharos és esős volt.

Rendkívül kritikák napok voltak szeptember hó 25 és 26-án, a midőn éjjeli heves zivatarok és szélviharok kíséretében nemesak sok eső, hanem vidékenként súlyos jégverések is jelentkeztek, a melyek a még le nem szedett szőlőkben, épületek és fákbán, beiszapolás által a rétek és legelőkben és végre a már végezett vetések megrongálásával okoztak tetemes károkat.

Legsúlyosabban lett Nagykanizsa város és vidéke, Muraszerdahely és a Balatonvidék egyes része sújtva.

Az illetén gyakran zavart vetési munkálat csak lassan haladott; de kellemetlen megszakításokkal találkozott a hónap vége felé megkezdett tengeri törési és szüretelési munkálat is.

A hónap vége felé foganatosított tengeri törés a mult évi eredméllyel szemben sokkal jobb eredményt adott. A korai burgonyák beszedése is végződött és jórészt kielégítő eredményt adott; ellenben a késői burgonyák a sok eső miatt szenvedni fognak.

A jó középtermést ígérő szőlőkre nézve a szeptember első felében uralkodott meleg idő rendkívül jó hatással volt, mely sajnos némileg lerontatott a második felében beállt espadékdus időjárás által.

A hónap vége felé már megkezdett szüret ezidén kiváló jó terméket fog szolgáltatni, mely minőségileg a mult évi terméknél jobb leend.

A sok eső esupán a répfalék, a rétek és legelők állapotára nézve volt kedvező hatással, mely utóbbiak a hosszú nyári szárazság után ismét felfrissültek és győzik a marhaállományt.

A marhákban forgalom jó árak mellett kielégítő volt, mely körülményre a bel- és külföldi fokozott husszükséglet folytán beállt nagyobb kereslet van állandó befolyással és most már azon kedvezőbb helyzet is, hogy a száj- és körömfájás vármegyénben már csak 1 községre szorítkozik.

Az állategészségügy állása a mult hónapban türethetőnek jelezhető.

Járványok közül volt a mult hó vége felé 2 községben lépfene, 1 községben takonykór, 1 községben száj- és körömfájás, 10 községben ivarszervi hólyagos kiütés, 12 községben tenyészbénaság, 4 községben rühkór, 12 községben sertésorbánc és 39 községben sertésvész.

A gabonafélékben az elmúlt hónapban élénk forgalom volt, a mennyiben a esépléssel már legnagyobb részt elkészült gazdaközönség termésének egy bizonyos részét piacra vitte.

Az elért árak gyakori ingadozásnak voltak ugyan kitéve, de ez nem volt ugrászerű, hanem inkább mérsékelt korlátok közt mozgott. Az árak általában csak türethető jónak nevezhetők.

Sajnosan tapasztalható az értékesítésnél, hogy

különösen a buza minősége vármegyénk nagyobb részében oly silány, hogy a közvetítő kereskedelem az árak kivételénél nehezségekbe ütközik, a miért is szokatlan nagy árkülönbözetek vannak az egyes búzáknál.

Az általános közigazdasági helyzet türethetőnek nevezhető; a munkások megfelelő napibér mellett majdnem állandóan találtak foglalkozást.

Egerszegi krónika.

Rovatvezető: Pubi.

Egy új egylet.

Míg Budapest a kosaras asszonyok, úgy Egerszeg a kosaras férfiak révén lesz híres.

Már megint módunkban van egy újabb kikosarazási históriát ismertetni.

Van egy ifjú városunkban, kinek egyik feltűnő ismertető jele — a szívében lappangó szerelmes érzelmeket kifejező élénk villogásu szeméin kívül — hogy háromvágásu überziehert visel. Ez az ifjú többekkel együtt szintén tiszteletreméltó érzelmekkel viseltetik egy igen kedves és bájos barna leány iránt. Nevezük el Arankának. Már t. i. azt a kedves és bájos barna leányt. A fiut meg nevezük el Miskának.

És van egy másik ifjú, a ki üres óráiban mindig heceken törí a fejét.

Egyszerre kapja magát a hecees ifjú és közös ismerőseinek mindenütt elkezdí ujságotni:

— Hallottátok?! A Miska megkérte az Aranka kezét . . .

— Igazán? Na és?

— És úgy járt mint a kollegája. Kikosarazták.

— Lehetetlen! Na de ilyet!

— És terjedt a hír és sajnálták a szegény Miskát mindenütt.

Persze, hogy erről a hírről — a mint városunkban történni szokott — sem Aranka, sem Miska nem tudott még semmit.

Pár napra rá éppen akkor, a mint Arankát hazáig kísérte Miska, találkozik egyik barátjával. Az megdöbbenve támad rája:

— Na hallod már én nem tudnám ezt megtenni, ha a te helyedben volnék.

— Mit kérlek? Mit beszélsz?!

— Hát hogy ezek után még mindig kísérgeted Arankát.

— Mi után?!

— Ugyan ne tettesd magad. Hisz tudjuk mindnyáján, hogy jártál!

— De kérlek hát, beszélj világosan. Hát hogy jártam én?

— Hogy? Hát megkérte az Aranka kezét és ő meg kosarat adott.

Miska csak nagyot nézett, éppen úgy mint szegény Aranka, mikor úgy bizalmasan tőle is megkérdezték:

— Ugyan mondja, hát mi kifogása volt a Miska ellen?

— Mikor?

— Hát mikor megkérte a kezét és kosarat adott neki.

Nehezen akarták aztán elhinni a kikerdeket a dolog, hogy az egész csak hecc, úgy hogy egy szervező tehetségéről híres alak meg is pendítette, miszerint itt lenne az ideje most már a „Kosaras férfiak egyletét” megalakítani.

Tudomásunk van róla, hogy az alakuló közgyűlés már megtörtént és módunkban lesz az egylet működéséről is számot adni.

A szokás hatalma.

Az egyik orvost éppen akkor hívták betegéhez, mikor egy kasszakontrát vesztett el blank Bélával szemben. A betegnek nagyon erős volt a láza és egész testét forróság emésztette.

A doktor ur megfogja a beteg ütérét, a balkezével pedig az óráját tartotta. És félhalkan számolva ejti ki a másodperceket:

— . . . négy, öt, hat, hét, nyolc, kilenc, tíz, alsó, felső, király disznó . . .

A beteg rómúlten néz a doktorra:

— Tessék?!

— Pardon, pardon — felel szórakozottan az orvos — nem önt gondoltam.

Legenda a női nyelvről.

. . . Szerelmes barátom!
Mi a férfi sorsa ezen a világon?
Hiszük mi magunkat győzhetetlen hősnek,
Neveznek ridegnek, esufólnak erősnek,
Még a halállal is rohannánk mi szembe
És nem is győz le más, csak az asszony nyelve.
De ne panaszkodjál, ne is szegyenkezzél

gyénk nagyobb
tűtő kereskede-
kbe ütközik, a
özetek vannak

ka.

ok, ugy Eger-
pires.

egyik feltűnő
ngó szerelmes
szemein kívül
visel. Ez az
szteletreméltó
lves és bájos
nkának. Már
eányt. A fut

üres óráiban

ifju és közös
golni:
te az Aranka

Tikosarazták.

gény Miskát

mint váro-
Aranka, sem

Arankákat
k barátjával.

ezt meg-

lig kisérge-

lisz tudjuk

n. Hát hogy

anka kezét

n ugy mint

asan tőle is

ása volt a

és kosarat

kiket érde-

hecc, ugy

s alak meg

ideje most

egalakítani.

akuló köz-

an lesz az

ák betegé-

t el blank

erős volt

ette.

t, a bal-

félhalkan

silene, tiz,

ozottan az

ek,

nyelve.

Édesebb vereség nem érhetne ennél.
Elmondom, hogy mért oly erős a nő nyelve.
Mikor az Ur Ádám bordáját kivette,
Hire futott rögtön a paradicsomban;
Asszony jön a házhoz! Nossza innen onnan
Összefutott minden, a mi szép volt s gyöngéd,
Hozták az új lénynek szépségüknek gyöngyét.
Jött a harmat: ebből támadt gyöngye teste.
Jött az éj: s a fejét dús hullámmal fedte.
Leszállott két csillag ragyogó szempárnak
Kelő, piros hajnal mosolygó orcának.
Ugy hogy mire kint volt Ádám oldalsontja,
Éva már ott állott — némán — mosolyogva.
Az Ur is mosolygott. Megfogta a csontot
Mely eddig Ádámban egy hős szívet hordott,
Mely védeit egy dacos, büszke férfi mellett
Mely nem hátrál, nem tür és soha sem enged:
Szent kezébe vette ezt a büszke bordát
Ezt a győzhetelent,
S néma ajkak közé így teremtett abból
Ici-pici nyelvet.

A magyar nyelvért.

Dr Ruzsieska Kálmán kir. tanfelügyelő a mura-
közi és vendvidéki tanítók és tanulók tizen-
kilencedik magyaryelvi megjutalmazása alkalmá-
ból a következő nyit levelet intézte a „Muraköz»
szerkesztőséghez:

Nyit levél a »Muraköz» szerkesztőségéhez!

Felkérem az igen tiszteit Szerkesztő urat, hogy
a magyar nyelvben jeleskedő muraközi és vend-
vidéki tanítók és tanulók 1903/4. tanévi, most
már tizenkilencedik megjutalmazásáról szóló el-
számolásonkat becses lapjában közzétenni szíves-
kedjék.

Ezen tizenkilencedik megjutalmazásra a követ-
kező társadalmi uton begyűlt összegek állottak
rendelkezésemre.

I. Zalavármegye törvényhatósági bizottságá-
nak adománya 600 korona, II. Zalavármegye
nemesi pénztárának választmányától 240 korona.

Az I. alattiból megjutalmazottak: Polyák
Mátyás csáktornyai állami elemi iskolai igazgató-
tanító 60 korona, Terenta János muraszent-
kereszti állami elemi iskolai tanító 60 korona,
Rózsa Károly melinezi állami elemi iskolai tanító
60 korona, Prokesh Aurélie légrádi róm. kath.
elemi iskolai tanítónő 60 korona, Szép Jánosné
cserenesóci róm. kath. elemi iskolai tanítónő
60 korona, Vugrinesics Ferenc perlaki állami
elemi iskolai tanító 60 korona, hodosáni állami
iskola növendékei 20 korona, perlaki állami
iskola növendékei 20 korona, stridói állami iskola
növendékei 30 korona, ráczkanizsai állami iskola
növendékei 20 korona, királylakai állami iskola
növendékei 14 korona, II. hegykerületi állami
iskola növendékei 14 korona, IV. hegykerületi
állami iskola növendékei 20 korona, drávavásár-
helyi állami iskola növendékei 15 korona, zrinyi-
falvai állami iskola növendékei 10 korona, melinei
állami iskola növendékei 10 korona, podbreszt
állami iskola növendékei 9 korona, orehoviczai
állami iskola növendékei 10 korona, turesisecsei
állami iskola növendékei 10 korona, túskezes-
györgyi róm. kath. iskola növendékei 20 korona,
ganiecsei állami iskola növendékei 10 korona,
nagyfalusi állami iskola növendékei 8 korona,
összesen 600 korona.

A II. alattiból megjutalmazottak: Krmpatits
János stridói állami elemi iskolai tanító 60 korona,
Balogh Ferenc második hegykerületi állami elemi
iskolai tanító 60 korona, Szathmáry Sándorné
túskezesgyörgyi róm. kath. tanítónő 60 korona,
Bezenhofer Mihály nagyfalusi állami elemi iskolai
tanító 60 korona, összesen 240 korona.

Vagyis ezen tizenkilencedik megjutalmazás
alkalmából kiosztatott összesen nyolcszáznegyven
korona.

Végül megemlítem, hogy a „Muraköz“ 1886.
évi 43, 1888. évi 8, 1889. évi 7, 1890. évi 4
és 5, 1891. évi 7 és 8, 1892. évi 7, 1893. évi 4
és 5, 1895. évi 4, 1896. évi 7, 1897. évi 6,
1898. évi 7, 1899. évi 22 és 43, 1900. évi 20,
1901. évi 19, 1902. évi 19, 1903. évi 42, 1904.
évi 46. számaiban, végül pedig jelen alkalomból
közöttett elszámolásom értelmében, tehát összesen
tizenkilenc alkalomból kiosztatott összesen 20063
korona és 40 fillér azaz huszezerhatvanhárom
korona és negyven fillér. Zalaegerszeg, 1905. évi
október hó 10. Hazafiúi üdvözléssel dr Ruzsieska
Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

I.

A cs. és kir. haditengerészeti ruházati műhely
Polában pályázatot hirdtet gyapju-, pamut-

és lenszövet hulladékok, valamint gyapju- és
pamutfonal hulladékok átvételére. Az ajánlatok
benyújtási határideje f. évi november 7-ike. A
vonatkozó részletes hirdetmény kamaránk hivatali
helyiségében megtekinthető.

II.

A kereskedelemügyi m. kir. posta- és távir-
intézet részére az 1905 évben szükséges 2090
drb 10 méter, 26.069 drb 8 méter és 32.533
65 méter hosszú telitellen faoszlop szállítására
hirdet pályázatot. Részletmennyiségre is tehető
ajánlat. Az ajánlatok benyújtási határideje f.
évi október hó 23-ika. A részletes feltételek a
soproni m. kir. posta- és távirdaigazgatóságnál
tudhatók meg.

Sopron, 1905 évi október hó 12-ikén.

A kerületi kereskedelmi- és iparkamara.

Hírek.

Rendkívüli közgyűlés. Zalavármegye törvény-
hatósági bizottsága folyó 1905 évi október hó
19-én délelőtt a vármegyeház gyűlés termében
rendkívüli közgyűlést tart, melynek kizárólagos
tárgyát képezi: Az egyesült ellenzéki pártok vezé-
reinek 1905 évi szeptember 23-iki bécsi fogad-
tatása; az 1905 október hó 10-én megnyitott
országgyűlés újbóli elnapolása elleni tiltakozás
tárgyában a hatvanas bizottság által beadandó
indítványok, végül az országot ért sérelmek
mikénti orvoslása feletti határozat hozatal.

A hatvanas bizottság f. hó 10-én ülést tar-
tott gróf Batthyány Pál elnöke alatt. Az ülés-
en a bizottságnak harminc tagja jelent meg;
sokan kimentették magukat. Az elnök előterjesz-
tette, hogy ellenzék vezéreinek szeptember 23-án
Bécsben történt fogadtatása tárgyában a vár-
megyének állást kell foglalnia s indítványozza,
hogy rendkívüli közgyűlés összehívására iránt
az alispán keressék meg. Gróf Batthyány
Pál indítványa egyhangulag elfogadtatott s a
rendkívüli közgyűlés összehívását kérő ívet azon-
al aláírták s az alispánhoz beterjesztették. Cser-
tán Károly alispán a rendkívüli közgyűlést jövő
csütörtökre hívta össze.

A Gazdasági Egyesület közgyűlése. A Z. G.
E. e hó 9-ikén Hertelendy Ferenc elnöke
alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen el-
határozott, hogy az egyesület zalaegerszegi
háza mögött levő s az ujonan nyitott utca szin-
vonalába eső telket, villamostelep előjára, a Ganz
és Tsa cégnek 10000 koronáért adja. A titkár
jelentette, hogy Weiser János gépészmérnök és
őz. Rajky Lajosné tagokul beléptek; továbbá,
hogy Letenyén 4 taggal és 160 üzletrésszel tej-
szövetkezet alakult. — Neumann O. nagykanizsai
cég ajánlatot tett műtrágya szállítására oly for-
mán, hogy a megrendeléseket az egyesület gyűjtse
össze, amely esetben a szállítást oly árban esz-
közölné, mint nagyban való vételnél. A közgyű-
lés az ajánlatot elvben elfogadja s a céget rész-
letes ajánlattételre felhívja. — Bosnyák Géza
indítványára a közgyűlés kimondta, hogy a gaz-
dasági munkás sztrájkok kérdését legközelebbi
közgyűlésnek tárgysorozatába felveszi. Mala-
tinszky Ferenc indítványára az egyesület az Első
Magyar Ált. bizt. társaságot a faszindellyel fedett
épületek biztosítási díjainak mérséklése iránt,
miután a tagok nagyobb díjat fizetnek, mint
mások. — Ifj. Tarányi Ferenc jelentette a köz-
gyűlésnek, hogy a sümegi járási állatorvos a
sercegő üszög ellen a Thomas-féle impregnált
spárgával eszközlött oltásokat s a beoltott állatok
30—40%-a elhullott. Az egyesület e tárgyban
átírt az alispánhoz. — A Gazdasági Egyesületek
Országos Szövetségének 1905. évi nagygyűlésén
való képvisellel a közgyűlés Hertelendy Ferenc
elnököt, Koller István, gróf Batthyány József,
Malatinszky Ferenc tagokat és Sárközy Viktor
titkárt bizta meg.

Kinevezések. A király Sinkovich Géza zala-
egerszegi kir. törvényszéki aljegyzőt a szegzárdi
kir. járásbíróshoz albiróvá nevezte ki. A zala-
egerszegi ifjuság rokonszenves tagja távozik el
tőlünk. Feljebbvalóinak elismerése, kartársainak
és ismerőseinek becsülése kiséri új otthonába.
— Az igazságügyminiszter Onody Zoltán zala-
egerszegi kir. törvényszéki joggyakornokot a
zalaegerszegi kir. törvényszékhez nevezte ki.

Gyászhir. Nemes Sándor földbirtokos, volt
bírószági végrehajtó e hó 10-én meghalt 71 éves
korában Zalaegerszegen. A megboldogult nem
rég vonult nyugalomba, amelyet nem sokáig
élvezhetett. Egy sebet kapott, amelyből vérmér-
gezés keletkezett. 12-én temették el nagy részvét
mellett. Három gyermeke: Nemes Mathild Rózsás
Jánosné, Nemes Adél és Nemes György gyá-
szolják.

Tölfi Flórián nyugalmazott vármegyei hivatal-
szolga meghalt Zalaegerszegen 61 éves korában,
Huszonhat évig állott a vármegye szolgálatában
s évek hosszú során keresztül teljesítette köte-
lességét. Temetésén megjelent Csertán Károly
alispánnal együtt, a vármegyei tisztikar több
tagja s a tiszti katonák és hivataloszolgák dísz-
ben kísérték s temetőbe elhunyt társukat.

Muraközi tanítók gyűlése. A muraközi tanítói
járaskör október hó 7-én tartotta közgyűlését a
hodosáni állami iskola díszes épületében.

A gyűlést gyakorlati tanítás és kilec órák
ünnepélyes »Veni Sanctus« előzte meg, melyet
Peczek György tiszteletbeli kanonok s egyházi
tanfelügyelő mondott.

Tíz órák nyitá meg a gyűlést Brenner Lajos
járasköri elnök a Muraköz legtávolabb vidékeiről
is egybezarándokolt nagyszámu tanítóság jelen-
létében.

A magyar művelődésnek az iskolában és esa-
ládban egyaránt odaadó buzgalommal ápolandó
nagy és szent érdekeiről beszélt gyűjtő lelkese-
déllel, mely ismételt tetszésre ragadta a magyar
kulturának itt a határszelen nagy hivatást betöltő
munkásait.

Elnök a közgyűlés meleg ovatioja közt üdvö-
zölte dr Ruzsieska Kálmán királyi tanfelügyelőt,
ki husz évi fáradhatlan munkásságával vezére és
példája volt Muraköz tanítóságának.

Királyi tanfelügyelő meghatottan köszönte meg
a járáskör ragaszkodását. Kérte a jó Istent, adjon
neki erőt, hogy amit megalkapított, azt a tanítók
hivatásszeretben gyökerező hű támogatásával,
amennyire egy emberöltő rövid ideje engedi —
be is tetőzhesse.

Kijelenti, hogy készséggel vesz részt ezental
is a járáskör szellemi tevékenységében s már a
legközelebbi gyűlésen a muraközi népoktatásügy
husz évi történetéről és tanulmányairól fog elő-
adást tartani.

A tárgysorozathoz képest Steinauer F. mura-
esányi községi iskolai tanító a magyarosodás
szolgálatában követendő irányelvekről, Tihanyi
Lajos ráczkanizsai állami iskolai tanító az egy-
huzamban való tanításról, végül Nagy Ferenc
turesisecsei állami iskolai tanító az alkoholizmus
elleni védelemről tartottak érdekes vitákkal kísért
feloivasásokat.

A folyó ügyek és indítványok elintézése után
a jövő közgyűlés helyül Drávavásárhely tüzet-
tett ki.

A gyűlést vidám közebed követte, melyen a
perlaki cigányok tüzes zenéje s hazafias dalok
közben áldomásokkal ünnepelték a királyi tan-
felügyelőt, a járáskör elnökét, a hodosáni állami
iskola buzgó gondnoksági elnökét dr Böhm
Sidneyt, Margitai József képezdei igazgatót, a
hölgyeket és tanítóságot.

**A zalaegerszegi és novai járasok községi és
kórjegyzői egylete** évi rendes közgyűlését október
21-én d. e. 10 órák tartja Söjtörön, amelynek
tárgysorozatába az egyleti ügyeken kívül több
közérdekű közigazgatási kérdés megvitatása van
felvéve.

Jutalom faiskoláért. Szép és megható ünnep-
ség keretében adta át dr Ruzsieska Kálmán
kir. tanácsos, tanfelügyelő Békefy Elek zala-
koppányi községi iskolai igazgató-tanítónak a
magyar földhitelintézet 200 korona faiskolai
jutalmát és díszokmányt.

Jelenvoltak az átadásnál Malatinszky Lajos
főszolgabíró, Illés Rafael törjéi kormányzó, a ki-
tüntetett tanítónak családja, hosszú tanítói szol-
gálat után királyi kitüntetéssel nyugalomba vonult
édes atya s öccse, a szepetneki plebános, a zala-
koppányi s tekenyei plebánosok, a zalakoppányi
előjáróság, községi iskolaszék, a vidékbeli tanító-
ság és a zalakoppányi iskola növendékei.

A »Hymnus« elnéklése után dr Ruzsieska
Kálmán kir. tanfelügyelő méltatta a tanítók nagy
nevelői hatásának alkalmait a faiskolában. Örö-
mének adott kifejezést, hogy a kitüntetés vár-
megyéje egyik legbuzgóbb tanítóját érte. Egyben
Csertán Károly alispán megbízásából kifejezést
dott az ő meleg üdvözlétének is. Szívére kötötte

az előjárásnak és iskolaszéknek az iskola szeretetét és támogatását.

A növendékekhez tanfőjük munkásságát érő méltánylás kaposán intézett intelmei után megköszönte kir. tanfelügyelő Illés Rafael kormányzóknak példátadó megjelenését s a jelenlevők igaz szívből fakadó érzésével kívánta neki, hogy a gondviselés soká őrizze életét a kultura és közgazdaság szolgálatában.

Melegen emlékezett meg királyi tanfelügyelő az odandó készségről, mellyel Malatinszky Lajos főszolgabíró őt járása tanügyében, a közgazdaságnak ezen elsőrangú fontossággal bíró ágában támogatja. Az iskolákat és tanítókat ezentúl is jóindulatába ajánlja.

Illés Rafael üdvözölte ezután Békefy Eleket azzal a benső közvetlenséggel, mellyel csak az iskoláért rajongó ember tud megnyilatkozni.

Békefy Elek hálával és megindulással köszönte meg az adományt s a napnak erkölcsi értékét. Elmondotta visszaemlékezéseiben, hogy a községet ért sok csapás után egy pillanatra őt is elfogta a kísértés, hogy jobb hazát keressen; azonban mint tanító fia úgy hitte, hogy meg kell állnia helyét továbbra is, mert kulturális és közgazdasági hivatást tölthet be községében.

A növendékek megvizsgálása és a »Szózat« elnéklése után érte végét a szép ünnepély, mely után Békefy Elek családja látta vendégül az összes megjelenteket.

A rendőrség telefonja. A zalaegerszegi postán nincs éjeli szolgálat s így a rendőrség éjszakának idején nem tudott a csendőrséggel s a lovassági laktanyával érintkezni, amire pedig a mai mozgalmas világban nagy szükség lehet. A városkapitány úgy segített a dolgon, hogy a postai szolgálat megszűnté után a rendőrség távbeszélőjét egy külön vezetékekkel összekötik a csendőrséggel s a laktanyával; tehát szükség esetén a nap minden szakában módjában áll a rendőrségnek segítséget kérni a csendőrségtől, vagy a katonaságtól.

Adakozások. Rosenberg Zsigmondné ura a „Chanuka“ egyesületnek 20 koronát volt szíves adományozni, melyért hálás köszönetét nyilvánítja az egyesület elnöksége.

Tosch Károly szállodás az önhibájukon kívül elszegényedett iparosok részére 2 öl tüzfát volt szíves adományozni; fogadja a ne mes szívű adakozó az ipartestület felőljárásának hálás köszönetét.

Dr Kaiser Emilné urasszony 20 koronát, Kaiser Eugenia urasszony 10 koronát adományoztak a zalaegerszegi jótékony nőegyletnek, amely adományért hálás köszönetét fejezi ki a nőegylet vezetősége.

Merénylet. Egy dühöngő ember végzetessé válhat merényletet követett el múlt pénteken a helybeli piacon; s csak a véletlennek köszönhető, hogy emberélet áldozatul nem esett. A dolog következőképp történt. Kovács János és Mészáros Mihály helybeli ács munkások egy közösen végzett munkából folyólag egymással elszámolásban állottak s Kovács 10 korona követelést támasztott Mészáros ellen. Ezt a kérdést nem tudták elintézni. A múlt pénteken találkoztak a piacon, hol Kovács megint szóba hozta a 10 koronát s követelte Mészárostól annak kiegyenlítését. Mészáros nem akarta elismerni a tartozást, amiből szóváltás támadt köztük. A hetipiac nagyon látogatott lévén, több száz főre menő ember vette körül a perlekedőket halgatta, a mind ezek egymást szidalmazták. E közben Kovács kést rántott s azzal ellenfelére támadt, a ki ügyesen siklott ki minden feléje irányított döfés elől. Mikor Kovács látta, hogy nem bír ellenfelével, revolvert vett elő s azt Mészárosra szegezte. E pillanatban ért oda a segítségül hívott Győri János városi rendőr, a ki látva a válságos helyzetet, kardot rántott és Kovácsnak kezére, majd a mellére ütött. Az ütés nem volt elég erős; Kovács a revolvert újra a rendőrnek szegezte, amire a rendőr végigvágott a dühöngő ember fején s azt hatalmasan megsebesítette. Az ütés oly vehemens volt, hogy a kard kiesett Győri kezéből s kénytelen volt meghátrálni. Kovács utána rohant, folyton azt ordítva, hogy lelővi aki hozzányúl. A revolvert elakarta sütni, de abban csak egy töltés volt s a kakas addig csettegett, amíg a henger a töltésig nem fordult. A lövés eldördült, de szerencsére senkit sem talált. Az összecsoportosult emberek a lövés hallatára szétbontak s nem merték a vad embert megközelíteni, mert látták, hogy folyton lövöldözni akar. Sok asszony elájult a nagy izgalom miatt; néhányat a közeli gyógyszerárba

kellett vezetni, hogy magukhoz térjenek. Végre találkozott bátor ember Pregel Antal kőműves, a ki hátulról megragadta és ártalmatlanná tette a garázda embert. Rendőrök jöttek és bekísérték a kapitányi hivatalba. Utközben Kovács kést rántott s le akarta a rendőrt szurni, de Zsarkó utkaparó kicsavarta kezéből a kést. A rendőrségnél Kovács kihívóan viselkedett. Csak azt sajnálta, hogy a rendőrt le nem löhette. A garázda embert a városkapitány letartóztatta, de a köz-kórházba szállították, mert fején súlyos sérülést szenvedett. Érdekes megemlíteni, hogy a piacon támadt nagy izgalom és zürzavar közben akadtak többben, a kik egyet-mást loptak. Így egy asszonynak a tojással telt kosarát, másoknak a ludjait, harmadiknak a kendőjét lopták el; mert ők maguk az eset színhelyére siettek kíváncsiszkodni.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszterium a leszenzetomaji anyakönyvi kerületbe Bartalos Dezső jegyzőgyakornokot anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

Kőműves sztrájk. A zalaegerszegi kőművesek újból sztrájkba léptek. Alig néhány hónapja, hogy a két hétig tartó sztrájk után magasabb napibéreket s munkaidő leszállítást kaptak, újra többet követelnek. Morandini Tamás építész munkásai most 4 K 20 f napibért kértek, amit a munkaadó megtagadott. Erre beszüntették a munkát s a kapitányságnál bejelentették a sztrájkot. A sztrájktagja a császi utcai Kovács-féle vendéglőben van. A sztrájkolók visszautasítottak minden egyezkedési kísérletet s hir szerint holnap az összes kőművesek sztrájkba lépnek.

Uj egyület. Nagykanizsán »kihalásztási egyület« alakul, amelynek az a célja, hogy a házasságot kötő tag részére nászjutalékot biztosítson. Ha az egyület tagjai közül valaki házasságra lép, a többi tagok fejenként 1 koronát fizetnek az új pár részére. Az egyület tagjai, különösen ha sokan lesznek, sietni fognak házasságra lépni, hogy a tagtársak koronáit megszerezhessék.

Szegedy Róza emléke. Kisfaludy Sándor hitvesének, Szegedy Rózának emlékére Sümeg társadalma szép emléket állított a költő sírkövének nek talpazatán. Az emlékművet május 18-án leplezték le, szép ünnepélyvel, amely felejthetetlen napja marad Sümegnek. Ennek a napnak történetét egy kis füzetben örökléte meg Zombori Andor, realiskolai tanár. A füzethez Dr Lukonich Gábor, a Kisfaludy Kaszinó elnöke írt előszót, a szerzőköltői lendülettel emlékezik meg. Kisfaludy Sándorról és Szegedy Rózáról, azután közli az emlékmű történetét, a leplezési ünnepély lefolyását, az ünnepi beszédekkel együtt.

Tűz. Méri Miklós beliczai gazda háza kigyulladt s elégett nemesak Méri minden épülete, hanem még 9 gazda szenvedett kárt. A tüzet ismét gyufával játszó gyermekek okozták.

Az oldalgyevert ellen. A kassai véres eset megbotránkozást keltett az egész országban. Két tiszt összekaszabolt egy védtelen embert, egyet pedig a másvilágra expedált. Kassa város törvényhatósága ebből az esetből kifolyólag kérényt intézett a képviselőházhoz, hogy a katonák szolgálaton kívül az oldalgyevert viselésétől tiltassanak, el s a tisztok polgári ruhában tartozzanak járni. A feliratot Kassa város pártolász végzett megküldte vármegyénknek is.

Ellopott cipők. A nagykanizsai Korona szálloda vendégei szokás szerint kitétték cipőiket az ajtó elé tisztogatás végett. Reggelre kelve három szoba elől hiányoztak a cipők s a szálloda személyzete nem tudott róluk semmit. A cipők elveszték; tolvaj járt a folyosókon, aki ellopta őket. A három vendég nem tudott addig kimenni, míg cipőket nem hozattak maguknak.

Boszu. Mati Máttyás muraesányi lakos esendesen aludt az istállóban. Arra ébredt csak fel, hogy valaki belevágott a fülébe. A bicskázó pedig nem volt más, mint Tiszai Mihály, akivel Mati ellenséges viszonyban állott s így akarta haragosát esuffá tenni.

Véres mulatság. A domasineezi nagykozmában Bozsics Ferenc mulatott. Huzatta a cigánynyal és hordatta a bort. A kozmában többen is voltak, akik szerettek volna muzsikáltatni, de Bozsics lefoglalta a cigányt, Brahovecz Gergely, Gopren Máttyás és Boeska Lukács ki akarták dobni a mulató embert s amikor ez a gyengéd taszigálásnak nem engedett, bicskát szurtak az oldalába.

Hivatalos óra változás a zalaegerszegi pénzügyigazgatóságnál. A zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóságnál és a mellette rendelt számvevőségnél a hivatalos órák folyó évi október hó 15-től kezdve hétköznapokon reggel 8 órától déli 12 óráig, délután 2 órától 4 óráig, vasár- és ünnepnapokon pedig délelőtt 9—11 óráig fognak tartatni.

A Csányi emlék ünnep. Az okt. 6. és 10-iki gyásznapi megünneplésének 15-re jelzett határ-idejét közbejött akadályok miatt kénytelen a rendezőség e hó 22. vasárnap d. u.-ra áttenni. A műsornak jelzett pontjai változatlanul maradnak. A Csányi-szobor alap javára rendezendő emez ünnepély széles körökben lelkesnek ígérkezik, a nagy célért is, meg a két nevezetes gyásznapi való visszaemlékezésért is.

Pótlóvásár. Folyó október hó 23-án reggel 7 órakor a vásártéren pótlóvásárt tartanak. Ezen alkalommal jól termett, hibátlan nemesebb fajú lovakat vásárolnak a magyar királyi honvéd huszárok számára. A lovak 4—7 év között 158—166 cm. magasak lehetnek.

Verekedő kanászok. Nagy Agoston mifejai és Nagy István döbrétei kanászok a »fehérképi« kozmában mulattak. Ivás közben valami fölött összevaztek és ütlegelni kezdték egymást. A két erős férfi olyan nagy zenebonát csinált, hogy nem lehetett őket megfékezni. Végre rendőrt kellett hívni, a kit midőn közbelépett, egyesült erővel megtámadtak s ugyancsak elverték. Nagy ügyvel-bajjal lehetett a két feldühödött kanászt ártalmatlanná tenni s a rendőrségre bevinni, a hol kihallgatták és szabadon bocsátották őket, de kozmái verekedésért és a rendőrnek tetleges bántalmazása miatt megindították ellenük a bünvádi eljárást.

Jó fiu. Jalsovecz Mária szoboticzai lakosnak van egy kamasz mostoha fia, aki folyton iszik és házastroszkodik. A minap anyjának még az ágynevet s konyhai felszereléseit is eladta, hogy mulathasson. Marusovecz Ferencet azonban idejekorán elesípték.

Háitlan barát. Nyári Gyula Sámsi zenészek eltörték mulátság közben a hegedűjét. Hogy azért mégis muzsikálhasson, Árvai József kollégájához fordult s ettől kért hegedűt kölcsön, a mit ez készségesen teljesített is. Nyári elment a hegedűvel muzsikálni s azt üzent Árvainak, hogy nemsokára visszajön és meghozza a hegedűt; de nem tette, hanem hogy biztonságban legyen a felől, hogy el nem vehetik tőle, a vidékről is eltávozott. Most Árvai busul a szépen szóló hegedűje után.

Félreverte a harangot. Nagy riadalmat okozott a minap Olakülvárosban az, hogy a kápolna harangját félreverték. Ijedten szaladtak ki az emberek lakásaikból, mert azt hitték, hogy tűz van, de sehol se láрма, se esoportosulás nem volt észlelhető. A harang vészhangja tovább hallatszott, odasiettek és akkor látták, hogy Budinszky Jenő cipész a harangkötelet huzza. Elcipeltek onnan és átadták a rendőrségnek.

Magas jutalék kereshető. Ügyes aquisiteurök előleget kapnak. Uj és különleges. (Nem biztosítás, könyv, részletsorsjegy, stb.) Ajánlatok »K 250« alatt Fischer J. D. hirdetési irodába, Budapest, Gerlóczy-utca 1. intézendők.

Fegyverhasználat. Néhány gelsei legény éktelen lármaival igyekezett hazafelé a kozmából. Szemközt jött vetük Kubold Sándor csendőr, aki csendre intette a társaságot. A legények nem engedelmessétek, amire a csendőr kardot rántott s Kupai Jánost a nyakán súlyosan megsebesítette.

Enyhe büntetés. Vlahek István hodosányi lakos a muraesányi kozmában kirohanást intézett a magyar állam ellen s Horvátországot dicsőítette. Izgatás miatt feljelentették s három hónapi államfogházra ítélték.

Elvesztett váltó. Mattersdorfer Mór alsóbagodi lakos kozmáros Fischer László boncódöldi birtokos tejes kocsisával beküldött egy kitöltetlen váltót a takarékpénztárba. A kocsis utközben elvesztette a váltót, a melyen Német Mária vitenyédi lakos elfogadóként, Mattersdorfer Mór kibocsátó és Schiller Hedvig forgatóként vannak aláírva.

Tolvaj leányok. Bárdosi Rozália és Vojtek Eszter nevű leányok különféle ruhaneműket összecsoomagolva, szállásadójuktól megszöktek. Az ellopott ruhaneműek értéke mintegy 60 korona összeget képvisel.

Mult hóban elhaltak városunkban. Mult szeptember hó folyamán a következő egyének haltak el városunkban: Németh Lajos kőműves 50 éves, kórházban, Horváth Anna eseléd 23 éves, kórházban, Baranyai Lajos gyermek 14 napos, Erneszt Erze Horváth Istvánné 51 éves, Monok Lujza Horváth Károlyné 36 éves, Filó Ferenc gyermek 24 napos, Szentei János földműves 60 éves, kórházban, Nagy Rozi gyermek 3 éves, Bees Pál kovács 69 éves, kórházban, Horváth Katalin Molnár Józsefné napszámos 63 éves, Szabó Mária gyermek 3 éves, Babatics Sándor földműves 75 éves, Fábrián Mária gyermek 1 éves, Bertalan Rozi Hegyi Ferencné 27 éves, Kocsis Roza eseléd 30 éves, kórházban, Hegyi Róza gyermek 5 éves.

Iparvédelem. A Benicky Lajos alispán elnökelete alatt álló Magyar Védő Egyesület, mely a honi ipar pártolásának társadalmi uton való művelésére alakult, most adta ki hivatalos közlönyének, az »Iparvédelem« című kéthetenként megjelenő folyóiratnak második számát. A második szám első cikke az iparpártolás eszméjének fokozatos terjedéséről számol be; ezt egy versezi tagnak lelkes felhívása követi, melyben ez a társadalmat, hatóságokat és magánosokat a honi ipar támogatására buzdítja. Majd a most lefolyt szabadkai ipartestületi kongresszusnak a honi ipar pártolása érdekében kifejtett tevékenységéről olvasunk érdekes ismertetést, amit a tisztességtelen verseny egyes markáns eseteinek felsorolása követ. A hivatalos rész az egyesületnek az összes hazai ipartestülethez a csatlakozás iránt intézett felhívását, továbbá az egyesületnek a hazai papir- és tanszer ipar pártolása érdekében kifejtett akcióját ismerteti. Az e rovatban foglalt jegyzőkönyvből értesülünk, hogy az egyesület már megalakította női, mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi és társadalmi szakosztályait és megindította a vidéki osztályok szervezését. Érdekes az egyesület igazgatóságának az a határozata is, hogy Iparvédelem című lapjába csak honi ipartermékek és az ezekkel kereskedő cégek hirdetéseit veszik fel. A lap végén foglalt névsor szerint a tagok száma a nyáron át is szépen szaporodott. A tagok száma jelenleg mintegy 1200.

Vasuti menetrend. Zalaegerszegről indul Czell-dömölk-Budapest felé: reggel 5 ó. 50 p. d. e. 9 ó. 29 p. d. u. 4 ó. 50 p. Csáktornya felé; reggel 4 ó. 58 p. este 5 ó. 58 p. Zalaszentivánra indul: reggel 6 ó. 10 p. Csatlakozás Kanizsa-Szombathely felé. Déliben 11 ó. 54 p. Csatlakozás Kanizsa-Szombathely felé. D. u. 2 ó. 33 p. Csatlakozás Kanizsa Szombathely felé. D. u. 5 ó. 9 p. Csatlakozás Szombathely felé. Este 8 ó. 40 p. Csatlakozás Kanizsa felé. Zalaegerszegről érkezik Budapest Czell-dömölk felől: reggel 8 ó. 43 p., d. u. 5 ó. 54 p. este 9 ó. 13 p. Csáktornya felől: reggel 9 ó. 20 p. re, este 8 ó. 34 perckor. Zalaszentivánról érkezik Zalaegerszegről: reggel 7 ó. 57 perc, délután 2 ó. 05 perc, délután 4 ó. 48 perc, este 7 ó. 52 perckor.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:
Hoff János-féle
Kandol-Kakao
a legeszkélyebb zsírtartalma, azért igen könnyen emészthető, soha sem okoz székrekedést, mindazáltal ritka finom íze mellett kiválóan ocsó.
Valódi csakis Hoff János névvel és az oroszlan-védjeggyel.
Csomagok a 1/4 kgr. 90 fillér
1/8 » 50 »
Mindenütt kapható.

Piaci áraink a legutolsó betívásáron 50 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		7.50	—
rozs		5.90	—
árpa		6	—
zab		5.60	—
tengeri		8.	—
burgonya		—	—
bükköny		—	—
lóher		—	—
tarkabab		—	—
fehérbab		—	—

Nyilt-tér. *)

MATTONI BUDAI KESERUVIZ
legjobb hajtoszer.
Kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társzerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Megbízható és szorgalmas

ügynökök

olyan vidékről, a hol a szőlőmiveléssel foglalkoznak és a hol a filoxera pusztításait már megkezdte vagy pedig a hol szőlőültetéssel foglalkoznak: szép, állandó meliékkesetre tehetnek szert, ha címüket közlik Hegyi Lajossal Budapest, Király-utca 13. I.

Gondoskodjunk gyermekeinkről!

A »Nemzeti« baleset bizt. r. társaság gyermekeknek díjvisszatérítéssel egybekötött baleset biztosítását vette fel üzletkörébe és minden szülőnek lehetővé teszi, hogy gyermekeikről gondoskodhassanak, anélkül, hogy számbavehető pénzáldozatot legyenek kénytelenek hozni.

A szülő csupán **takarékosságot** gyakorol, a midőn ezen biztosítás minimális díját befizeti, **mert a díjak** — melyek a gyermek 18 éves koráig befizetendő — **visszatérítetnek** és így a társaság egy súlyos és sokoldalú kockázatot a baleset biztosítást — mely a gyermekeket a gondatlan eselédok, játszótársak, állatok, közlekedési eszközök stb. által érhetik, kizárólag azon takarékpénztári kamatokért viseli, melyet a nála elhelyezett díjából eredő tőke hajt. Felvehető **mindkét nembeli** gyermekek 15 éves életkoruk eléréseig.

Bővebb felvilágosítással és prospektussal készséggel szolgál a társaság helybeli képviselője **Fischer Izidor** Tompa-utca 7.

Egyszeri átsimítás

kétszeri átsimítást közönséges szappannal.

Schicht-szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Fizetési nehézségeket

kereskedők, gyárosok, hivatalnokok és iparosoknál bármily helyen szakember insolvencia jelentés nélkül, jogi tanácsos közreműködésével, rendez. A szükséges fedett egyezkedési hiteleket megszerzi. Csődök egyezkedése is elvállaltatik.

Bleier Fried és Társa

budapesti bejegyzett cég
Budapest, Erzsébet-körut 23-ik szám.

Nemesvérü csikó eladás.

Egz darab 17 hetes orosz származású

KANCA CSIKÓ

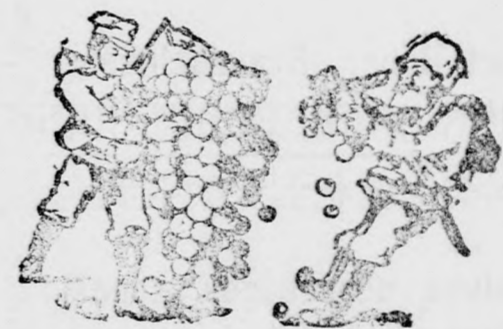
apa és anya valódi orosz trapper a cs. és kir. szentpétervári cári istálóból, hibátlan, gyönyörű barna, **280 koronáért eladó.**

Komoly reflektánsok kéretnek, megtekinteni.

Csak is uri reflektánsnak adatik el.

Csopak, 1905. október hó.

Kabdebó István
körjegyző.

Az elmúlt rendkívüli száraz ismét a nyár folyamán

Küküllőmenti Első Szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: Gaspari Frigyes Medgyes. 210. Nagy-küküllőmegye.)

volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít. Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve.

Schicht-szappannal

(Szarvas vagy kulcsszappan)

pótol

**Urak fedezzék divat-
cikkekben szükségletüket üzletemben.**

Az őszi idényre felhívom a n. é. közönség b. figyelmét üzletemre, melyet az idényre oly dúsan szereltem fel, hogy bármely nagy városi áruházal felveszem a versenyt, úgy ár-, valamint választék tekintetében. Különösen kézimunka-, ruhadis-, himzése-, nyakkendő-, ingek-, harisnyák- és tricokban talál a vevő közönség nagy választékot. Az összes lámpa üvegek és porcellán áruban nagy a választék. Gazdák figyelmébe ajánlom a Dégen-féle Pyroleum olajat és lámpákat, melyet raktáron tartok. Kérem szíves pártfogásukat.

Kiváló tisztelettel

DEUTSCH HERMAN
központi áruháza Zalaegerszegen.

Sérvkötők és különlegességek.

Kitűnő bőrkesztyűk.

Idős és ifju embereknek

ajánlatos Dr Müllernek több bővítet kiadásban megjelent, a megzavart ideg és nemi rendszerről, valamint ennek radikális gyógymódjáról irt művét okulásul elolvasni.

1 K 20 fillérnek bélyegjegyekben való beküldése ellen borítékban megküldi:

Curt Röber, Braunschweig.

Egy csinos, egészséges szepesi leány falura ajánlkozik **bon-nak** gyermekek mellé.

Feltételei szerények, csak barátságos otthont és jó bánásmódot keres.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Szőlővessző!

A világhírű „Delawaré“ adja legjobb bort!

— Oltani pertmetezni nem kell!! —
A szőlészet kincse.

A phylloxerának ellent áll!
Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok
mérsékelt áron kaphatók!
Nagymennyiségű sima és gyökeres „Delawaré“ vessző eladás.

Cím: **Szűgyártó és Takács**
szőlőtelep-tulajdonosok.

Telep: Alsőseged. Központi iroda: Felsőseged.
Somogy megye.

FARAGÓ BÉLA

császári és királyi udvari szállító

ZALAE G E R S Z E G E N.

Ajánl őszi ültetésre

gyümölcs vadoncokat

1—2 évesek, részben átiskolázottak.

	I. minőség		II. minőség	
	100 db	1000db	100 db	1000 db
	K	f	K	f
Paradicsom alma — — — — — Kordon és törpe fák alanyára	7	60	6	50
Doucín alma — — — — — Törpék, gulák és kordonokra	8	65		
Vadalma — — — — —	5	35	4	25
Vadkörte — — — — —	5	35	4	25
St. Julien szilva — — — — — Kitűnő alany szilvák és barackok részére	5	40	4	30
Mirabolana szilva — — — — — A magas és törpe törzsű szilva és barack fajok alanya	5	40	4	30
Vadbarack, valódi — — — — —	4	30	4	25
Cseresznye — — — — — Magas törzsű cseresznye és meggy alany	5	40	4	30
Sajmeggy — — — — — Közép magas, cseresznye és meggy alany	5	40	4	30
Keserű mandula, szép, erőteljes — — — — —	5	40	4	30
Birs dugvány, vagy sarj — — — — — Törpe körték alanyának.	6	50	5	40

Élősövények (akác, gledesia, maklura).

Erdősítésre alkalmas mindenféle fű és lomblevelű csemete részletes árjegyzéke kívánatra megküldetik.

Oh jaj!

Megfojt ez az atkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyájkásódás ellen gyors és biztos hatásu

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, V., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: **Kasster Sándor, Kiss Lajos**, Sümegen: **E. Dervarics István**, Zalaszentgróton: **Botfy Péter** gyógyszerüzleteikben.

A hölgyközönség figyelmébe!

A legújabb divatu

őszi felöltők, téli kabátok

és boák

nagy választékban megérkeztek

Reisinger és Eisner

női divataruházába.

Feltűnő olcsó árak!

Olcsóság! Leikiismeretesség! Saját érdekében hirdessen kiárólag LEOPOLD GYULA hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54. Szakavatottsági Pontosság!

MINDEN HÖLGY ELŐNYE
 olcsón és a mellett mégis divatosan és elegánsan ruházkodik.
Saját érdekében
 kérje ezért düstartalmu **mint a-gyűjteményünket**, melyet megtekintés végett ingyen és bérmentve küld a **WIENER MODEN UNION**
 Bécs, I., Schottenring 10

VÉRSZEGÉNYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESÉG
 gyógyítására és gyenge gyermekek erősítésére a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-FÉLE TOKAJI CHINA-VASBOR.**
 Valódi tokaji borból készül, tehát nem társasítandó össze más készítménnyel. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor Nagy üveg 6 kor. - Kapható gyógyszárakban.
 Postán küldi: **KÖNYV-ÉRTÉKESÍTŐ Budapest, Kálvin-utca.**

Császárfürdő
 Elsőrangú kén-szulfid gyógyfürdő páratlan gőzfürdővel, legmodernebb közös és külön iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kád-hólg. villamos víz-, szénsavas- és napfürdőkkel.
 téli és nyári gyógyhely **BUDAPESTEN.**
 200 kényelmes lakosztóval. A leghisztelegibb kezelés.
 Prospektus kivanatra ingyen és bérmentve.

SZIMON ISTVÁN FÉLE GYÓGYEREJŰ SÓS-BORSZESZ

MINDENÜTT KAPHATÓ

Szőnyegeg takarók függönyök
 Butorszövetek csipkefüggönyök
 Szőnyeg-náz **S. SCHEIN** ca. és kir. udv. száll.
 WIEN, I., Bauernmarkt 12.
 Düstartalmú képes **ÁRJEJYZÉK** ingyen és bérmentve.

Ön nagyon idősnek látszik!
 Fesse haját a **CZERNY-FÉLE Tanningene**
HAJFESTŐ-SZERREL

PLATSCHEK VILMOS
 elismert legolcsóbb, leghisztelegibb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

"SMITH PREMIER"
 képviselők keresetnek.

SMITH PREMIER N° 5
 képes árjegyzék ingyen.
AVILÁG LEGJOBB IRÓGÉPE

Pattanás, kiütés, szepő, májfolt, sőt ránczok is eltűnnek az arczról a valódi angol **BALASSA FÉLE UGORKATEL** használata által.
 Egy üveg ára 2 korona.
 Hozzá ugorkaszappan 1 k. püder 1-20, K.
 Főszékhely: **BALASSA KORNÉL** Budapest, Erzsébetkörút 54.
 Gyógyszertára Bpesti-Erzsébetfalva.

Dr. Kovács
 kézpasztája
 3 nap alatt biztosan hat.
 Tégléye K 1 20.
 Dr. Kovács
 gyógytára
 Bpest, Gyár-u. 17.

HOTEL PARIS SZÁLLODA
 Szálloda: SIMON PÁL
BUDAPEST, VI., VACZI-KÖRÚT 25. SZ.
 100 szoba 2-20 K-tól fejtebb kizszoigálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és szórakozó a házban. Villamos vasúti megállóhely az óras pályaudvarok és hajók tele.

KATZER
 részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb. 1/4 millió részvény-tőke.
 Budapest, O-utca 42, 44 (saját ház), 45, 46, és Uj-utca 43.
 Katzer szörmeárú az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS SZERENCSE JE NAGY

VASAROLJON CSAK KISS FÉLE SZERENCSE-SORSJEGYET
KISS KAROLY és TÁRSA
 BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 19

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS
 kiváló összetételű égvényes sós savanyuvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélcsatorna hurutos bántalmainál, egy-szintén a húgy és ivarszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atoniája és, a hasi vérbőségéből eredő májbetegségekre. A „Siculia”-forrás belső használatának furdessal való egyesítése oszlató hatást fejt ki a női medence szervek idült izzadmányainál. A tüdőgümőkór kezdetleges eseteiben, valamint a gümős-görvényes nyirkmirigy daganatok ellen jó sikerrel alkalmazható. Célszerű segédeszközt képez az elhízás és idült közsvény gyógyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán számot tarthat az orvosok figyelmére.
 Budapest, 1905. január 8.
 Dr. Korányi Frigyes, egyetemi tanár, főorvosi tanácsos, a M. Tud. Akad. tagja, stb. stb.
 Székhely: a kezelő tulajdonos „SICULIA” természetes szénsavval átitott gyár r. t. MÁLNÁSFÖRDŐN Háromszék vn. Cím: SICULIA, Málnásfürdő. Főraktárak Budapest: IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban.
 Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénészes Árpád
 RAJZ-ESZKÖZ az összes közép-iskolákban a legjobban be-
 vált **MAGYAR KÖRZŐ**
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cosaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cosapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodáhatása ellenszenvessé teszi az iszákosságoknak a szeszes italt. A Cosa oly csendes és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.
 Cosa a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséséhez segített sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.
 Az intézet, mely a Cosapor tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 217. sz.
 Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek. (Levelek 25 f. levelezőlapok 10 fillérrel bérmentestendőek.)
COsa INSTITUTE
 (Dept. 217),
 62, Chancery Lane,
 London, Anglia.

Szörvestő
 A vegyileg megvizsgált, amellott hatáságilag az arcbőrre ártalmatlannak talált
 eltávolítja hölgyeknél az oly csunya, kellemetlen arczsört gyökereket, anélkül, hogy az arcbőrnek legkevésbé is ártana és az arcnak megadja az üdéséget, finomságot és simaságot. Ára 7 korona.
 Vidéki megrendeléseket diskreton utánvét mellett eszközöl:
Schmidek I. Budapest, VII., Nyár-utca 18.

„MAYER” gépgyár
 vas- és fémöntöde részvény-társaság SZOMBATHELY.
Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 18.
 Készít mindennemű gazdasági gépeket. u. m.: vetőgépek, szénagyűjtők, ekék, boronák, szecs kavágók, répa-vágók, morzsolók és darálók stb. a legjobb kivitelben kitűnő szerkezetű Benzin- és szivő-gázmotorokat 2-50 lóerőig.
Benzin-motoros cséplőkészletek.
 Legolcsóbb üzem! Tűzveszély kizárva!

Malomépítészet: Uj hengerek, minden e szakmába vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.
Különlegesség: Legújabb szerkezetű **borprések** és **szőlőzúzó** és **szabad. viznyomásu borsajtók.**
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

